

Postadresse:
Postboks 9171, Grønland
N-0134 Oslo

Besøksadresse:
Galleriet
Tøyenbekken 21
Oslo

Telefon: +47 22 05 72 00
Telefaks: +47 22 05 72 50
E-post: tono@tono.no
URL: <http://www.tono.no>

Bankkonti:
DnB: 5001.05.67707
Org. nr.: NO 971 435 038



Det kongelige kultur- og kirke departement
Medieavdelingen
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Att.: Avdelingsdirektør Bengt Hermansen

Oslo, 9. oktober 2009

HØRINGSVAR TIL UTKAST TIL FORSLAG OM IMPLEMENTERING AV DIREKTIV OM AUDIOVISUELLE MEDIETJENESTER

TONO viser til departementets høringsnotat av 9. juli i år, der Kultur- og kirke departementet legger frem forslag til hvordan Europaparlamentets – og Rådsdirektiv 2007/65/Efom audiovisuelle medietjenester (heretter AMT-direktivet) kan gjennomføres i norsk rett.

Først må det påpekes at TONO finner det noe underlig ikke å stå på høringslisten, da forslaget kan få virkning for våre medlemmer- rettighetshavere til komposisjoner og tekstverk. Vi antar at det er en glipp og vil anmode om at det er automatikk i å sette TONO på høringslisten der det er forslag til endringer i åndsverkloven.

Det nye direktivet omfatter forslag til utvidelsesregler i fjernsynsdirektivet (som blir opphevet ved det nye direktivet), slik at direktivet nå både skal omfatte regler for fjernsyn og regler for audiovisuelle medietjenester (såkalte on-demand-tjenester). Det forrige Fjernsynsdirektivet ble implementert i kringkastingsloven, og det er lagt opp til at de vesentligste endringene også denne gang vil bli foretatt i kringkastingsloven- som etter forslaget blir endret til ”lov om kringkasting og audiovisuelle medietjenester”.

Bakgrunnen for direktivet er å oppdatere eksisterende regelverk, samt å forenkle og samordne regelverket på området - herunder tilliggende lovverk. Dette medfører at både e-handel lovens

regler og åndsverkloven – i tillegg til kringkastingsloven, kan bli berørt gjennom implementeringen av direktivet.

Direktivet er et minimumsdirektiv, slik at Kirke – og kulturdepartementet kan velge å innføre strengere eller mer detaljerte regler.

Det er høringsnotatets kapittel 8, direktivets art 3 k nr 6, som er relevant for TONO å kommentere, da implementering av denne bestemmelsen vil kunne få følger for TONOs medlemmer.

Det fremgår av høringsnotatet at bestemmelsen forplikter medlemsstatene til å sikre at et fjernsynsselskap skal gis tilgang til korte nyhetsinnslag som viser begivenheter av stor interesse for offentligheten, og som et annet fjernsynsselskap har enerett til å transmittere. Departementet foreslår å gjennomføre implementeringen av art 3 k nr 6 ved endringer i åndsverkloven, for å sikre nordisk rettsenhet, tilsvarende er foreslått i Sverige og Finland, og fordi bestemmelsen innebærer avgrensning av eneretten.

Danmark har valgt å gi en ny bestemmelse i åndsverklovens § 25 a, hvor fjernsynsselskaper gis vederlagsfri tilgang til åndsverk og således utvider dagshendingsregelen i ål § 25. Vi ser med glede at Kultur- og kirke departementet i Norge ikke umiddelbart synes å ville følge denne linje.

Departementet ber høringsinstansene gi innspill til hvordan ”rett til korte reportasjer” – som den blir omtalt som i de danske forarbeider, bør reguleres innenfor rammene av det direktivets artikkel 3 k nr 6. oppstiller. Nedenstående er TONOs forslag til implementering.

Innholdet i artikkel 3 k, samt forslag til prinsipper ved implementeringen

1. Innholdet

Forslaget i AMT-direktivets art 3 k, gir et fjernsynsselskap rett til å sende korte innslag fra begivenheter av stor interesse for offentligheten, som et annet fjernsynsforetak har enerett til.

Hensikten med bestemmelsen er å gi andre fjernsynsselskaper muligheter til å ”fremme mangfold i nyhetsproduksjon og programtilbud, verne om den grunnleggende informasjonsfriheten og seernes interesser.”¹

Av artikkel 3 k nr. 3 og 4. fremgår det at dette kan sikres gjennom at det gis adgang til signalet eller at det gis fysisk adgang til rommet der begivenhetene finner sted. Den øvre grense for klippets lengde blir i fortalen satt til å være 90 sekunder.² Likeledes gjelder også reguleringen grenseoverskridende reportasjer noe som kanskje forsterker behovet for likeartet implementering. Den nærmere reguleringen av vilkårene for tilgangsretten, herunder spørsmålet om vederlagsrett, overlates til medlemsstatene å ta stilling til, jf. art 3 k nr 6.

2. Hvordan implementere?

TONO mener bestemmelsen bør gjennomføres som et tillegg til dagshendingsparagrafen § 25 i åndsverkloven, slik utkastet i Danmark legger opp til. I motsetning til det danske forslaget mener TONO imidlertid- på det sterkeste, at eventuell bruk av rettigheter vernet gjennom åndsverkloven, skal kompenseres.

AMT-direktivet.

¹ Fortalens punkt 38, 39, samt høringsnotatets side 55.

² Høringsnotatets side 59

Begrunnelsene for dette er flere, men hovedsakelig forankret i vår oppfatning av at direktivets hovedformål er å sikre tilgang og spredning av informasjon om store begivenheter, og at vederlagsfri bruk er å gå lenger enn direktivet behøver for å nå sitt mål.

Vi henter også støtte for en slik forståelse gjennom fortalens pkt 39 der det uttales:

"Innehaver av eneretten til tv-transmission af begivenheter, der er af stor interesse for offentligheden give andre tv-spredningsforetagender ret til at benytte korte uddrag i generelle i generelle nyhetsprogrammer på loyale, rimelige og ikke-diskriminerende vilkår under behørig hensyntagen til enerettighetene"

"Behørig hensyntagen til enerettighetene" tilsier i ytterste konsekvens at det innhentes samtykke før bruk av rettigheter. Gjennom betaling til rettighetshavere innhentes oftest et slikt samtykke. Skal man her slippe å spørre rettighetshavere som det her legges opp til, vil TONO hevde at man i alle fall plikter å betale for bruken ellers blir det ingenting igjen av plikten til *"hensyntagen til enerettighetene"*.

Opphavsrettsrettsdirektivet.

Til støtte for at økonomisk kompensasjon for bruk av rettigheter i "short reports" er en premiss for foreliggende implementering, anføres videre opphavsrettsdirektivet (2001/29/EF av 22. mai 2001), som i sine unntaksregel i art 5, ikke gir hjemmel for slik lånerett som AMT-direktivet foreslår, utover det som allerede er tillatt gjennom dagshendings-unntaket i 5. 3 c og som allerede er implementert i norsk rett i åndsverklovens § 25. Hadde kulturdepartementet i sin tid antatt at opphavsrettsdirektivet tilsa en mer ytterliggående bruksrett ved dagshendingsreportasjeformidling, ville omfanget ha blitt innført ved implementeringen av opphavsrettsdirektivet i 2005. Man må derfor anta at dagshendingsregelen er implementert. Dersom det ikke er hjemmel blant unntakene i opphavsrettsdirektivets skal bruken betales for jf. opphavsrettsdirektivets artikkel 3 pkt 1: *"Medlemsstaterne tillægger ophavs mænd eneret til at tillade eller forbyde trådbunden eller trådløs overføring til almenheden af deres værker, herunder tilrådighetsstillelse af deres værker på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på individuelt valgt sted og tidspunkt"*.

Postadresse:
Postboks 9171, Grønland
N-0134 Oslo

Besøksadresse:
Galleriet
Tøyenbekken 21
Oslo

Telefon: +47 22 05 72 00
Telefaks: +47 22 05 72 50
E-post: tono@tono.no
URL: <http://www.tono.no>

Bankkonti:
DnB: 5001.05.67707
Org. nr.: NO 971 435 038

TONO

Dersom departementet likevel finner å kunne hjemle den nye "short reports" regelen i opphavsrettsdirektivets art 5.2 eller 5.3, vil TONO hevde at unntak til opphavsmannen eller utøveres vederlagsrett da krever sterke mothensyn dersom disse skal settes til side.

Innskrenking av eneretten til fordel for kringkastingsselskapet.

En bruksrett gitt til fordel for et kommersielt fjernsynsselskap, kanskje i størst grad ment for å demme opp for monopoldannelse av nyheter, er etter TONOs vurdering ikke et tilstrekkelig tungtveiende hensyn, dersom dette går på bekostning av rettighetshavernes inntekter. Ved sammenlikning av de to rettssubjektene (kringkastingsselskapet og opphavsmannen /utøveren) er utvilsomt kunstneren den mest beskyttelsesverdige og den som trenger økonomisk hensyntagen i størst grad. Særlig sett i lys av at allmennhetshensynet og yttringsfriheten allerede i stor grad er ivaretatt gjennom den foreliggende § 25.

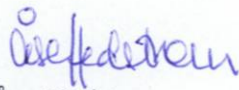
Rimeligheten av kompensasjon forsterkes av at klippene også skal kunne ligge ute på kringkastingsselskapenes nettsider, som on demand-tjenester.

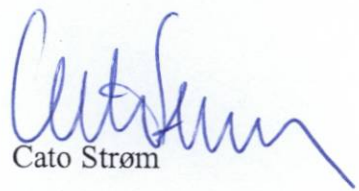
3. Konklusjon

TONO foreslår således at bestemmelsen innføres som en type tvangslisens, der fjernsynsselskap gis rett til bruk av korte reportasjer i tråd med retningslinjene i AMT-direktivet. Dersom klippet inneholder vernet innhold kan det skje bruk uten rettighetshavers samtykke, forutsatt at bruken kompenseres.

At en slik struktur kan legitimeres følger av opphavsrettsdirektivets fortale artikkel 18, der det uttales: "*Dette direktiv berører ikke ordningene i medlemsstaterne om forvaltning af rettigheder så som aftalelisenser. Vi antar at tvangslisens kan forsvares omfattet av "så som aftalelisenser".* I alle fall i større omfang enn en vederlagsfri utnyttelse.

Med vennlig hilsen


Åse Hedstrøm
Styreleder TONO


Cato Strøm
Direktør